

nemški in bije sebe in svoje reditelje po zobeh. Tudi v tem, kakor hoče „D. W.“, da bi se v Celju samo sedanji kolodvor razširil, je „D. W.“ prenegla. Zoper to so se izrekli soglasno vsi prizadeti činitelji zaradi nevarnosti po vodi. Celjskim Nemcem seveda zapira cesta pri Dobrovi vodo. Ako pa se železnični nasipi pri sedanjem kolodvoru razširijo, vrže se voda proti sv. Jožefu. Kdo bo to dovolil?

(Rudolf Traun +.) Na Dunaju se je pred dnevi ustrelil v vlak mestne železnice namestnik predstojnika tajništva banke „Bodencreditanstalt“, Rudolf Traun. Listi pišejo, da radi zasebnih neprilik. Pokojni je bil brat celjskega trgovca, ces. svet. g. Karla Trauna in celovškega odvetnika g. dr. Gustava Trauna. Bil je poprej nadporočnik v topništvu in zapušča ženo in štiri odrasle otroke. Star je bil 62 let.

(Profesor Ploner in Celje.) Profesor Ploner ki je na celjski višji (nemški) gimnaziji služil do predpisane dobe, je prestopil s koncem zadnjega šolskega leta v mirovni stan. Bil je ud celjskega mestnega šolskega sveta in ko se je preselil v Gradec, odložil je to čast ter to naznanil mestnemu občinskemu odboru z dopisom, s katerim želi celjskemu mestu, naj ostane „deutsches Bollwerk“. Z doslužnim starcem bi sicer ne smeli biti ostri sodniki in onemoglemu profesorju ne šteti prehujo v zlo, da ponavlja ob svojem odhodu, kar mu je v Celju v njegovih krogih dan na dan donelo na uho. Da se pa c. kr. profesorji in drugi c. kr. uradniki javno navdušujejo za Celje kot nemško trdnjavo, sovražno sodeželanom Slovincem, zoper to moramo odločno nastopiti. Za c. kr. uslužbence ne sme biti Celje sovražno proti slovenskim rojakom. C. kr. uslužbenci morali bi biti naravni posredovalci v narodnih bojih, posebno pa c. kr. profesorji bi se morali obnašati tako, da jim zaupajo tudi slovenski dijaki. Prof. Ploner je izrazil ob lanskim maturi svoje veselje, da so se „nemški abiturijenti tako vro držali“. Da so nekateri Slovenci pri tem imeli nesrečo, to ga ni bolelo. Take nastope bomo morali vedno grajati. Profesorjem je dolžnost skrbeti za učni uspeh vseh učencev v isti meri. V šoli ne sme biti narodnih nasprotnikov, nikakor pa ne smejo profesorji kakim učencem iz narodnih ozirov biti manj naklonjeni ko drugim.

(Pozor pred volkovi!) Okolu Celja in po Celju se klati neka sumljiva oseba, ki se izdaja za učitelja celjske mestne šole. Hodi od hiše do hiše in slovenske starše slepari za duše njih nedolžnih otrok, katere hoče izvabiti v pomembujočo ljudsko šolo. Ne vemo sicer ali je res nemški učitelj ali morebiti kak drug nemški falot. Nekateri so se baje že dali preslepiti in so mu obljubili prodati svojo slovensko deco, da se vzgoje za odpadnike in zasramovalce jezika lastnih staršev. Nujno torej svarimo pred tem nevarnim individuom. Kakor hitro se kak nemški volk zopet prikaže, da bi zgrabil nedolžna jagnjeta — slovensko deco, vrzite ga z združenimi močmi čez prag. Slovenska деца spada v slovenske šole. Še enkrat torej, pozor pred nemškimi volkovi, trikrat pozor!

(Prostost občinskih dolžnih pisem glede kolkov in poštne.) Nekateri občine in krajni šolski sveti so prosili na podlagi postave od 25. sušca 1902 št. 70 drž. zak. povodom naje mavanja posojil za stavbo šol in druge javne potrebe c. kr. dež. fin. ravnateljstvo v Gradcu za oproščanje od kolkov in drugih pristojbin od posojila. Poslali so take prošnje kot „službene, poštne proste stvari“ na deželno finančno ravnateljstvo, dosegli so oproščanje od kolkov, dejani pa so bili v dohodarinsko preiskavo rekoč, da so zlorabili prostost od poštne. Skoro vsi dotični župani so plačali kazni, četudi neznatne. Vsled pritožb pa je zdaj spoznano in odločeno, da so tudi taki dopisi občin in šolskih svetov prosti poštne. Finančne oblasti štajarske so torej kazni brez pravice nalagale.

(O celjskih porotnih obravnavah) poročamo radi pomanjkanja prostora prihodnjč.

(Tatvine) Zadnja nedeljo, ko so oskrbovalci krčme „Königstiger“ pri fabriki za jesih v Za vodni pri Celju bili v cerkvi, strli so tatje v gostilno in odnesli 20 K denarja, jestvine in nekaj steklenic piva. Te dni so bili tatje tudi v gradu

„Gorici“ nad St. Pavlom v Savinski dolini, ravno ko je bil namestnik grof Clary pri lastniku baronu Fiedlerju na obisku.

(Iz Žalca.) Dne 27. septembra t. l. se bo vršil v Žalcu shod političnega in gospodarskega društva za Spodnje Štajarsko. Na tem shodu, kateri bo obenem letni občni zbor tega društva, bo nastopilo več za narod slovenski in istega dušni in gospodarski napredek vnetih mož, ter se sklenilo več za celo Slovensko sploh in Sp. Štajarsko posebej, velevažnih resolucij. Upamo, da pridejo na ta shod tudi naši državni in dež. poslanci, da povedo volilcem, kaj so storili zato, ker jih je narod poslal v deželni, ozir. državni zbor. Politično in gospodarsko društvo za Sp. Štajar, namerava, ako se bode narod za svoj obstanek kaj bragal, pričeti veliko akcijo za eno kmetijsko, državno obrtno in več meščanskih šol za Spodnji Štajar, kar bode pa le takrat možno, ako ni narod že popolnoma zadremal in če čuti iskrico narodnega ponosa v svojih prsih in ako njegovi poslanci tudi niso zadremali. Zahtevajte in dalo se vam bode! Tega nasveta se moramo poprijeti tudi spodnještajarski Slovenci, ako hočemo kaj doseči. Zahtevati moramo svoje pravice in ne prosjčiti za nje kakor berač za kos kruha. Zahtevati pa odločno in vsi od kraja! Mar nimamo za to pravice? Mar ne plačujemo davkov in ne dajemo svojih sinov v vojake v obilnejši meri kot naši sosedi? Zakaj bi torej prosjčili kakor ponižni sužnji za naše nam v postavi zajamčene pravice? Zahtevati, odločno zahtevati moramo naše pravice in dobili jih bomo! Da bode pa naše zahtevanje glasnejše in močnejše, moramo to storiti vsi, brez razločka stanu, kolikor se nas še čuti, da smo potomci onih Slovencev, kateri so kupili to našo zemljo s svojo srčno krvjo. Zato pa moramo priti na take politične shode vsi, katerih ni strah pred nemčurškimi kričaji, kateri se ne bojijo izdajic lastnega naroda. Kdor je mož, ta nastopi javno, odkrito in odločno zahteva svoje pravice. Upamo, da vrlim Savinčanom in drugim narodnjakom Spodnje Štajarske ne veljajo te besede, ampak da bodejo vsi kot en mož z nami, ko bomo nastopili javno, odločno in junaško za vaše pravice ter v okviru postave storili vse, da iste dosežemo. Naj si torej vsak, katerega ni strah pred našim nasprotniki, zabeleži dan 27. t. m. in gotovo pride na politični shod v Žalec.

(Novaštitva pri Gornjemgradu.) Dne 13. septembra t. l. je potovalni učitelj gosp. Belé predaval v naši občini o sadjarstvu in poljedelstvu. Žal, da se vsled preslabega vremena ni moglo zbrati več poslušalcev. G. predavatelj je prav temeljito in vsem umljivo govoril o namiznem sadju, katero bi se dalo v tem kraju naj bolje razpečavati, ter o sadju, katero bi dajalo največ in najboljše pijače. Nadalje je razjasnjeval o precepljevanju odraslega drevja ter dokazoval, kako brezpametno je, drevesu odstraniti pri tem delu vse veje, kako in kaj se ima pri drevju zdaj storiti, kako isto in s čim najbolje gnojiti ter priporočal, naj se kmetje, posebno sadjerejci prav skrbno lotijo prirejanja komposta. Pri cepljenju je posebno priporočal cepljenje za kožo ter nasvetoval, kdor hoče varovati sadno drevje marsikaterih drobnih škodljivcev, naj isto ovije pozno v jesen pri tleh s slamnatim povsemom ter isto pokrije s papirjem. Podrobno je govoril o prirejanju gnoja in gnojšč ter kako uspešno gnojiti travnike in njive itd. Poslušalci so ga ves čas prav pazljivo poslušali ter se mu je končno g. učitelj Kele v imenu vseh prav, srčno zahvalil ter ga prosil naj nas kmalu zopet počasti z enakim predavanjem.

(Napisi na železnici Grobelno-Rogatec.) Ko so okrajni zastopi pred leti obljubili prispevati k stavbi te nove železnice, govorilo se je o napisih ter zahtevalo, da se odločno zahteva slovenske napise. Okrajna zastopa v Šmarju in v Rogatecu sta samo pod tem pogojem obljubila plačevati za stroške. Tudi celjski okrajni zastop je to zahteval. Zdaj se bliža čas, ko se bode železnica izročila prometu in se bode odločevalo o napisih. Nujno v zadnjem lipu opozarjamo poklicane kroge, da bedijo in pravočasno store korake za slovenske napise na ti železniški progi.

(Pleterje pri Brežicah.) Jaz podpisani župan sem dobil povabilo od c. kr. okrajnega glavarstva iz Brežic z dne 26. avgusta 1903 št. 19577, na katerem je bil podpisan gospod komisar Zeske. Pridem na poklic k c. kr. okrajnemu glavarstvu v Brežice 2. septembra 1903 v pisarno. Gosp. komisar se je ravno pogovarjal z g. oficijalom Štuhecem. Jaz izročim podpisano potrdilo in povabilo vse skupaj gospodu komisarju, ki mi vzame oboje iz rok in vse drugače kakor prijazno zahrešči nad mano: „Kaj to meni mar!“ Nato me z obojem, uradnim povabilom in podpisanim potrdilom, po rokah udari in odide vun. — Moram vam resnico poročati, da sem občinski župan občine Pleterje že od 23. decembra leta 1886 in da do dandanes še nisem doživel takega postopanja c. kr. uradnika napram drugouradni osebi — županu slovenske občine. Ali misli g. komisar, da smo slovenski župani njegovi sužnji? No, tu se pa g. komisar pač zelo zelo moti! Čas plačila bo že prišel, prej ali poznej.

Župan občine Pleterje, politični okraj Brežice (Strašna nesreča vsled povodnji.) Drava je, ker se je nekje na Koroškem oblak utrgal strahovito narastla. Cele vasi so v vodi. Železniški tiri so razdrti in najmanj 14 dni ne bodo mogli vlaki voziti. V Marenbergu je voda most odnesla. Podrtine tega mostu so utrgale tudi v Mariboru most, ki pelje iz mesta v Studence, takozvano brv. 16 ljudi je utonilo, tudi 2 rejlarja. Tudi vsi drugi prehodi čez Dravo v Mariboru so zaprti. Ljudstvo je razkačeno zaradi neprevidnosti mariborskih nemških mestnih očetov, ki niso nič ukrenili, dasiravno bi bili morali izprevideti pretečo nevarnost.

(Ljutomer.) Takajšnja kmetijska podružnica bode zborovala v nedeljo dne 21. t. meseca ob 3. uri popoldne v gostilni gosp. Iv. Kukovca pri parnem mlinu s sledečim vspeedom: Nagovor podpredsednika; razdelitev daril, določenih pridnim poslom t. j. hlapcem in deklam; volitev novega odbora in razni predlogi. — Zborovanje je vsakemu pristopno; želi se, da bi se posebno taistega udeležili naši okoliški kmetovalci, kojim je ležeče na napredku kmetijstva. Obenem se taisti uljudno vabijo, da naj pristopijo kot udje k naši podružnici, kajti nikakor ne kaže, da bi se naša podružnica, katera šteje zdaj malo udov, razpustila. Pristopite torej, kmetovalci, k njej prav številno. Naša podružnica vzdržuje, zvezo med kmetijsko deželno družbo in kmetovalci in njeni udje uživajo marsikatero ugodnost, katerih brez podružnice ne bi bilo mogoče doseči. To zborovanje je tudi zategadel jako važno, ker se mora izvoliti novi predsednik namesto prečast. g. Ivana Skuhale, bivšega dekana.

(Iz Gornje Radgone.) Naše ceste so potrebne proceca, kakor načelnik privržencev. Za to pa je v naglici dal na „mlado“ biserjansko cesto voziti proceca. Ker so bile volitve pred nosom, pozabil je, da bi se morala vožnja oskrbeti dražbenim potom. Nekaterim je rekel, da dobe za „foringo“ 1 gld. 50 kr., ali še menda manje, svojim zvestim pa je plačal potem 2 gld. za voz. Škandal!

(Okoslavci.) Naša požarna bramba je priredila v nedeljo dne 13. t. m. tombolo. Žalibog je dež pokvaril nekoliko naše namere. Posetilo nas je mnogo Jurjevčanov. Med resnimi možmi se je hvalilo postopanje našega gospoda župana. Pri prihodnjih občinskih volitvah hočemo se popolnoma očistiti nemškutarstva. Brez miru naprej!

Društveno gibanje.

(Gospodarsko in politično društvo za Spodnje Štajarsko) vabi v zmislu § 3. svojih pravil na shod in občni zbor v nedeljo, dne 27. septembra 1903, ob 3. uri popoldne v Žalcu. Prostori: sušilnica za hmelj gosp. Rudolfa Senice poleg kolodvora. Spored: 1. Pozdrav predsednika; 2. razni govori; 3. sklep resolucij v korist slovenskega naroda; 4. vpisovanje udov; 5. volitve novega odbora; 6. predlogi in nasveti. K obični udeležbi vabi odbor.

(Društvo „Kmetovalec“ v Gotovljah) priredi v nedeljo, dne 27. septembra t. l. veliko veselico. Iz prijaznosti bodo sodelovali tamburaši

nemški in bije sebe in svoje reditelje po zobeh. Tudi v tem, kakor boče „D. W.“, da bi se v Celju samo sedanji kolodvor razširil, je „D. W.“ pragnila. Zoper to so se izrekli soglasno vsi prisotni.

„Gorjci“ nad Št. Pavlom v Savinski dolini, ravno ko je bil namestnik grof Clary pri lastniku baronu Fiedlerju na obisku.

(Pleterje pri Brežicah.) Jaz podpisani župan sem dobil povabilo od o. kr. okrajnega glavarstva iz Brežic z dne 26. avgusta 1903, na katerem je bil podpisan gospod ...

posvetnik daroval le 20 vinkov, bi bila za društvo to lepa pomoč, ali te darežljivosti ne bodo požarne brambke nikdar pri nas dočakale. Prostovoljno gasilno društvo v Kranjčici je imelo dne 16. m. m. svoj zbor in po zborovanju je bila prosta zabava s srečolovom v namen društva. Kakor je bilo videti, so nekatere osebe, katere niso v svoji srečki dobile dobitka, zahtevale denar nazaj ter hotele tudi siloma ostale dobitke odvzeti. Seveda so to bile osebe, katere so se nadejale, da sprejmejo za 20 v mogoče ves razporejeni srečolov. Bog pa naj da mnogih takih dobrotnikov kakor sta preč. g. Maks Ašič, kaplan šentjurski, in pa Dobrajčev Matiček. Vsak dan in vsako noč svojemu bližnjemu v pomoč!

(Odbor bralnega društva v Konjicah) je sklenil prirediti v nedeljo, dne 27. septembra t. l. veselico z zelo različnim zabavnim in poučnim sporedom. Razun govorov, petja in godbe se pripravljajo še druge točke, ki bodo očarale vse udeležence. Veliko se nas že zanima za to veselico in čujemo, da nas odbor hoče presenetiti s svojimi pripravami. Slovenci iz Konjic in okolice, pridite ta dan vsi brez izjeme stanu v „Narodni dom“. Na veselo svidenje v nedeljo, dne 27. septembra v slovenskem raju v Konjicah!

(Čebelarstvo zborovanje) se vrši v nedeljo, dne 20. t. m., ob 3. uri popoldne pri Sv. Jakobu pod Kalobjem. Prednašal bo učitelj čebeloreje g. Kurbus ter bo združil in vzimil dvoje ljudstev v navadnih panjih in dobival med. Kdor se zanima, naj pride. Od kolodvora v Št. Juriju do Sv. Jakoba se gre peš pol ure po ravni cesti.

(Kmetijsko društvo Lešnica in okolica) pri Ormožu priredi dne 20. t. m. na Runeču veliko tombolo; ves dohodek je določen v društvene namene. Gostje dobro došli! Odbor.

(Zahvala.) Pripravljalni odbor za ples društev „Bodočnost“ in „Murski Sokol“, kateri se je vršil dne 12. septembra 1903 v dvoranah g. I. Kukovca v Ljutomeru, izreka s tem posebno iskreno zahvalo gospej Mariji Seršenovi, Tereziji Vršičevi in gospej Mariji Vaupotičevi, tržankam iz Ljutomera, kakor gospodom Petru Skuhali in Ivanu Vaupotiču ter Alojziju Rajhu, tržanom iz Ljutomera, ki so k'olepšavi plesne dvorane toliko pripomogli. Obenem se tudi zahvaljuje gg. Francetu Repiču, Francetu Severju ter Alojziju Lentzu iz Ljutomera, ki so v takem slabem vremenu za dovažanje povabljenih gostov dali svoje vozove ter se njim priporočila še za drugokrat. Pripravljalni odbor.

Dopisi.

Slike iz Smarja pri Jelšah. Nič manj kot slabe družabne razmere v našem sicer prijaznem trgu kakor tudi dolgotrajno časnikarsko polemiko je zakrivil po splošni sodbi v prvi vrsti in v glavni meri širjemu občinstvu s slabe strani že znani nadoficijal Kolaritsch p. d. „prevorški Joža“.

Da je samo na nas ležeče, bi gotovo ne namočili peresa zavoljo enega Kolaritscha. Otrlesi ti se ga na drug radikalnejši način. Ali Kola

polagajoč s svojim imenom je celo politična miselnica gospa Strecherjeva stanovanje iz zelo tehtnih vzrokov odpovedala. Koliko huje je šele bilo, ko ni mogel svoje nove polovice dostojno pod streho spraviti! Žalostno, pa resnično.

Trg je skoro izključno-slovenski. A ker je Kolaritsch to dejstvo preziral in s svojim dejanjem in nehanjem zapravljal pri vseh narodno mislečih uržanih nele spoštovanje, marveč celo vsako obzirnost, godi se mu dandanes tako, da se mu ne odpirajo več vrata kot gostu, temveč kot človeku, katerega se skuša čim preje skozi dveri brniti! Joža — če ne verjameš, prepričaj se!

Da je slovenski uradnik le del tega počel, kar je uganjal zadnja leta „nemškomisleči“ Kolaritsch, že zdavnaj bi mu bili veselje pregnali. Toda v Gradcu imajo dvojno mero.

Ako se mora človek iz potrebe pačiti in pretvarjati, se nam smili, če pa dela zgolj iz nečimernosti in neprave častiželjnosti, potem mu pravimo, da je opica ali platdajč „afna“. Do pičice podobno je z nemškutarji. Oni si tudi domišljujejo, da so pravi Nemci, dočim so le patorji, ki razpolagajo sicer z vsemi slabostmi, a z nobeno lastnostjo pristnih Nemcev. So si sicer svesti te svoje manjše vrednosti, toda priznati je noče niti „prevorški Joža“, ki ne reče o sebi, da je „afna“, ampak da je „nemškomisleč“. Pustimo mu veselje.

„Prevorški Joža“ sicer ne zna nemški, kar pa se od odpadnikov tvorečih „osmo narodnost“ (po številu precej za cigani) nikoli in nikjer ne zahteva. Lahko bi podali dokazov iz njegove uradne nemščine, toda čitatelju, zlasti neuradniku, utegne bolje ugajati neuradni slog: Joža soldat: „Krucafiks, birst nit hohne pucn, krikst so a fōcno“. Nekateri trde, da jo je takrat bolje ovladal nego danes. Skozi vsako luknjo vidiš slovenskega fanta iz iz vsake luka „nemškomisleča“.

Prišel je oče, stara slovenska kost, obiskat svojega sina, dobro plačanega uradnika v nekem slovenskem trgu, katerega poznajo tudi šentvidčani. Malo sta se pogovarjala oče in sin in že je zabrusil sin očetu „falot“. Drugič ga obišče sestra, revna, a poštena kmetica. Želela ga je videti po dolgem času in morda je tudi pričakovala kak goldinarček. Dolgo je čakala, predno mu je smela stopiti pred oči. Pa še je bila varana, kajti gospodu bratu se je zdelo pregmajn, govoriti na javni cesti s preprosto kmetico. Stisnil jej je sicer malo popotnico, pa jo poslal zopet domov.

Ta čedni sin in brat je tudi „nemškomisleč“. Kakor se kaže, zatajil je naprej svoj materin jezik, zdaj se že sramuje lastnega očeta, poštenjaka, in lastne sestre. Na rečemo, da je ta ljubezni sin in brat „prevorški Joža“, da bi nam ne mogel nihče jezika zavezati.

Kolaritsch alias „Prevorški Joža“ je, čemur se sicer preveč ne čudimo, ljubček in varovanec okrajnega sodnika. Kajti kako bi bilo drugače na svetu mogoče kot o. kr. uradnik nekaznovano

sol na dežel, je taka, da se na spolne razlike ne more ne glede vzgoje in ne pouka dovolj ozir jemati, kar pa bi bilo želeli z ozirom na njih praktične življenske potrebe, namreč dekleta pripraviti za dom in gospodinjstvo, dečke pa za širje gospodarstvo, obrt, vojaštvo, dijaštvo, za politično življenje itd. Pokazal nam je po svojih mislih, kakova bi ta razlika morala biti po vseh predmetih ljudskošolskega pouka kakor kvantitativno tako tudi kvalitativno. Končno je omenil, da se preosnova naših šol v dogledno bližnjem času ne bo dala v tem zmislu lahko doseči, a da bo končno enkrat do tega priti moralo. — Razgovor o tej razpravi je bil zelo živahen. Udeležili so se ga gg. Schneider, Pušenjak, Gvabte in Tomažič in slišali smo v njem še marsikaj dobrih mislih, posebno to: nadaljevalni tečaji so prepotrebni, da se otroci iz šole stopivši za razne stanovske potrebe izurjajo; šola je narodna, a se premalo na narodnost in razvoj naroda ozira; od 12. leta starosti do tja, ko otrok šole pravzaprav v življenje vstopi, je grozna praznота in ta bi se morala izpolniti s poukom za praktično življenje, dandanes pa ravno v tej dobi mladina brez strahu in pouka skoraj celo zdivja; učitelj sam naj vse dela, a gospoda z doktorskimi diplomami v mestih in trgih, dasi se nazivlja narodno, vendar na narod gleda kakor iz devete dežele; naopak bi moralo biti, stopiti bi morala sama pogosto med narod in ga poučevati v vsem uka potrebnem, ne pa vse samo učitelstvu nalagati, na drugi strani ga pa prezirati. Gg. profesorji vseh strok, juristi itd., ki ste kmetkega roda, naše krvi, vsi v prostem času vun med vaše narodne in krvne bratrpine, društev je dovolj, da vam skličejo ljudstvo, poučujte jih! To bodo zasluge za narod, ker ni dovolj pomagati za vrv velikega narodnega voza držati in reči „jaz sem tudi zraven“, vleči pa morajo drugi in večinoma osamljeni morajo opesati. (Na lavorih, koje so drugi natrgali, je kaj lahko počivati!) Vprašalna knjižica je donesla vprašanje: „Kaj naj storimo napram obžalovanemu dejstvu, da se učitelstvu vse pridno in neumorno delovanje za narod sploh in posebno v društvih in raznih podjetjih plačuje le s preziranjem, dostikrat celo z zaničevanjem?“ — Res je! Vsi naši mogotci v krajnih in okrajnih šolskih svetih, v občinskih in okrajnih zastopih in raznih društvih nas izrabljajo za narodne (največkrat pa za sebične) namene skoraj do zadnje kapljice krvi, vedno in povsod nas vabijo in kličejo na sodelovanje, dostikrat pravzaprav vse zanje opravimo; kadar pa se oni spravljajo za mizo, pustijo nas za plotom. Kadar pridejo volitve, smo jim nebitveniki, takrat nas ne poznajo.

Samo že z ozirom na bližajoče se volitve v naš okrajni zastop dajemo našim narodnim voditeljem to našo ogorčenost v pomislek, ob daljnem preziranju bodo sledile neizogibno naše posledice. — Ker pa je zgornje vprašanje ne samo za učitelstvo samo, ampak tudi za ves narodni in gospodarski razvoj našega okraja

iz Petrovč, domači mešani pevski zbor in diletantje, ki bodo vprizorili lepo šaljivo igro s petjem, „Županova Micika“. Natančnejši spored objavimo prihodnjič. Sosedna društva se prosijo, da ta dan ne napravljajo v bližini shodov in veselic. Občinstvo pa se na to veseli, ki bode na vso moč zanimiva in kratkočasna že, danes opozarja in vabi k najštevilnejši udeležbi.

(Prostovoljno gasilno društvo v Kranjčici pri Št. Juriju ob j. ž.) se zahvaljuje najiskrenejše vsem darovalcem posebno pa tistim, kateri so darovali les za gasilarno in sicer posestniki Štefan Gračner v Kranjčici, Jurij Gobec, Podgorje, Jurij Zdolšek, Podgorje, A. Dobovišek, Kranjčica, Marija Hrovat, Kranjčica, Fr. Slomšek, Podgorje, Jakob Žvegler, Ripnik, Jakob Mravljak, Sibenek, Josip Dobovišek, Kranjčica. V denarni podpori pa so darovali gg.: Franc Zdolšek, Podgorje 2 K, Matevž Dobovišek, Podgorje 2 K, A. Vrečko 50 v. Želeti je pač, da bi naš šentjurski kraj bil kdaj bolj darežljiv takim prepotrebnim društvom, ki so že večkrat pokazala svojo hrabrost pri požaru. Pa ako se že ne daruje, da bi vsaj društva ne ogovarjali, kar se zgodi dan zadnevom. Koliko posestnikov je v naši občini in ko bi vsak posestnik daroval le 20 vinarjev, bi bila za društvo to lepa pomoč, ali te darežljivosti ne bodo požarne brambе nikdar pri nas dočakale. Prostovoljno gasilno društvo v Kranjčici je imelo dne 16. m. m. svoj zbor in po zborovanju je bila prosta zabava s srečolovom v namen društva. Kakor je bilo videti, so nekatere osebe, katere niso v svoji srečki dobile dobitka, zahtevale denar nazaj ter hotele tudi siloma ostale dobitke odvzeti. Seveda so to bile osebe, katere so se nadejale, da sprejmejo za 20 v mogoče ves razpoloženi srečolov. Bog pa naj da mnogih takih dobrotnikov kakor sta preč. g. Maks Ašič, kaplan šentjurski, in pa Dobrajčev Matiček. Vsak dan in vsako noč svojemu bližnjemu v pomoč!

(Odbor bralnega društva v Konjicah) je sklenil prirediti v nedeljo, dne 27. septembra t. l. veselico z zelo različnim zabavnim in poučnim sporedom. Razun govorov, petja in godbe se pripravljajo še druge točke, ki bodo očarale vse udeležence. Veliko se nas že zanima za to veselico in čujemo, da nas odbor hoče presenetiti s svojimi pripravami. Slovenci iz Konjic in okolice, pridite ta dan vsi brez izjeme stanu v „Narodni dom“. Na veselo svidenje v nedeljo, dne 27. septembra v slovenskem raju v Konjicah!

(Čebelarstvo zborovanje) se vrši v nedeljo, dne 20. t. m., ob 3. uri popoldne pri Sv. Jakobu pod Kalobjem. Prednašal bo učitelj čebeloreje g. Kurbur ter bo združil in vzimil dvoje ljudstev v navadnih panjih in dobival med. Kdor se zanima, naj pride. Od kolodvora v Št. Juriju do Sv. Jakoba se gre peš pol ure po ravni cesti.

(Kmetijsko društvo Lešnica in okolica pri Ormožu) priredi dne 20. t. m. na Runeču veliko tombolo; ves dohodek je določen v društvene namene. Gostje dobro došli! Odbor.

(Zahvala.) Pripravljalni odbor za ples društev „Bodočnost“ in „Murski Sokol“, kateri se je vršil dne 12. septembra 1903 v dvoranah g. I. Kukovca v Ljutomeru, izreka s tem posebno iskreno zahvalo gospej Mariji Seršenovi, Tereziji Vršičevi in gospej Mariji Vaupotičevi, tržankam iz Ljutomera, kakor gospodom Petru Skuhali in Ivanu Vaupotiču ter Alojziju Rajhu, tržanom iz Ljutomera, ki so k olepšavi plesne dvorane toliko pripomogli. Obenem se tudi zahvaljuje gg. Francetu Repiču, Francetu Severju ter Alojziju Lentzu iz Ljutomera, ki so v takem slabem vremenu za dovažanje povabljenih gostov dali svoje vozove ter se njim priporočila še za drugokrat. Pripravljalni odbor.

Dopisi.

Slike iz Šmarja pri Jelšah. Nič manj kot slabe družabne razmere v našem sicer prijaznem trgu kakor tudi dolgotrajno časnikarsko polemiko je zakrivil po splošni sodbi v prvi vrsti in v glavni meri širjemu občinstvu s slabe strani že znani nadoficijal Kolaritsch p. d. „prevorški Joža“.

Da je samo na nas ležeča, bi gotovo ne namočili peresa zavoljo enega Kolaritscha. Otrlesi ti se ga na drug radikalnejši način. Ali Kola-

rič je c. kr. uradnik, sicer prvi od zadaj, kar pa nikakor ne ovira višjih oblasti, da bi ne šle zanj v ogenj, četudi jih brez najmanjše potrebe pro vocira.

Kolaritsch se je pritožil na pristojno stolico, češ, da ne dobi stanovanja in da v Šmarju sploh vlada veliko pomanjkanje uradnikom pri mernih stanovanj.

Kolaritsch je bil do nedavno vdovec in vrhutega vsled njemu lastnega značaja in njemu nemile usode v celi trški družbi osamljen, brez prijateljev in brez otrok.

Slutil je menda, da bi mu niti zopetna ženitev ne prinesla ljubljenih podanih, a vkljub temu se je izrazil proti neki osebi: „Mir is' nix ums Heirathen, obr' hairatn bir i' pefor i' in die Pension geh. dem Aerar schenk i' nix“ to je, da se hoče drugič oženiti, ker — značilno — noče državi ničesar podariti, recte ker jo hoče še po svoji smrti po vdovi molzti. In ko je proseg za mesto v Celju propal, maščeval se je takoj nad to državo, katera ga plačuje, da more med uradnimi urami v gostilni „Zusperr“ igrati, s tem, da se je oženil. Že samcu mu je šla trda za stanovanje, ker ga ni maral noben gospodar razpolagajoč s sobami in mu je celo politična somišljenica gospa Strecherjeva stanovanje iz zelo tehtnih vzrokov odpovedala. Koliko huje je še le bilo, ko ni mogel svoje nove polovice dostojno pod streho spraviti! Žalostno, pa resnično.

Trg je skoro izključno slovenski. A ker je Kolaritsch to dejstvo preziral in s svojim dejanjem in nehanjem zapravljal pri vseh narodno mislečih uržanih ne le spoštovanje, marveč celo vsako obzirnost, godi se mu dandanes tako, da se mu ne odpirajo več vrata kot gostu, temveč kot človeku, katerega se skuša čim preje skozi dveri broniti! Joža — če ne verjameš, prepričaj se!

Da je slovenski uradnik le del tega počel, kar je uganjal zadnja leta „nemškomisleči“ Kolaritsch, že zdavnaj bi mu bili veselje pregnali. Toda v Gradcu imajo dvojno mero.

Ako se mora človek iz potrebe pačiti in pretvarjati, se nam smili, če pa dela zgolj iz nečimernosti in neprave častiželjnosti, potem mu pravimo, da je opica ali platdajč „afna“. Do pičice podobno je z nemškutariji. Oni si tudi domišljujejo, da so pravi Nemci, dočim so le p-tvori, ki razpolagajo sicer z vsemi slabostmi, a z nobeno lastnostjo pristnih Nemcev. So si sicer svesti te svoje manjše vrednosti, toda priznati je noče niti „prevorški Joža“, ki ne reče o sebi, da je „afna“, ampak da je „nemškomisleč“. Pustimo mu veselje.

„Prevorški Joža“ sicer ne zna nemški, kar pa se od odpadnikov tvorečih „osmo narodnost“ (po številu precej za cigani) nikoli in nikjer ne zahteva. Lahko bi podali dokazov iz njegove uradne nemščine, toda čitatelju, zlasti neuradniku, utegne bolje ugajati neuradni slog: Joža soldat: „Krucafika, birst nit hohne pucn, krikst so a fčno“. Nekateri trde, da jo je takrat bolje ovladal nego danes. Skozi vsako luknjo vidiš slovenskega fanta iz iz vsake luka „nemškomisleča“.

Prišel je oče, stara slovenska kost, obiskat svojega sina, dobro plačanega uradnika v nekem slovenskem trgu, katerega poznajo tudi šentvidčani. Malo sta se pogovarjala oče in sin in že je zabrusil sin očetu „falot“. Drugič ga obišče sestra, revna, a poštena kmetica. Želela ga je videti po dolgem času in morda je tudi pričakovala kak goldinarček. Dolgo je čakala, predno mu je smela stopiti pred oči. Pa še je bila varana, kajti gospodu bratu se je zdelo pregmajn, govoriti na javni cesti s preprosto kmetico. Stisnil jej je sicer malo popotnico, pa jo poslal zopet domov.

Ta čedni sin in brat je tudi „nemškomisleč“. Kakor se kaže, zatajil je naprej svoj materin jezik, zdaj se že sramuje lastnega očeta, poštenjaka, in lastne sestre. Na rečemo, da je ta ljubezni sin in brat „prevorški Joža“, da bi nam ne mogel nihče jezika zavezati.

Kolaritsch alias „Prevorški Joža“ je čemur se sicer preveč ne čudimo, ljubček in varovanec okrajnega sodnika. Kajti kako bi bilo drugače na svetu mogoče kot c. kr. uradnik nekaznovano

po Šmarju rogoviliti, kozle podirati in uradne ure zanežmarjati.

Že enkrat smo rekli, da se nam ne zdi docela verjetna trditve gotove uradne osebe, da nista nadoficijal Kolaritsch in kancelist Wressnik kot uradni osebi v nobeni zvezi. „Slov. Narod“ je povedal en slučaj, ki govori proti trditvi imenovane osebe. Mi s svoje strani vemo za drug, še eklatantnejši slučaj za ozko zvezo med učeni uradnikoma. Ona upravlja sodnijski denar in sicer ga Kolaritsch izterjava, Wressnik pa sprejema. Ker sta si ta dva v svaštvu, gotovo ni pravilno, če se njima prepušča uprava denarja. Radovedni smo, če je sodnik to okolnost višji stolici naznanil ali ne. Mislimo, da bi bila to njegova dolžnost, sicer bomo pa o postopanju sodnika Wagnerja že še govorili.

Iz Ljutomera. Učiteljsko društvo za ljutomerski okraj je zborovalo dne 3. septembra t. l. v Cezanjevcih. Vreme je bilo ugodno in torej tudi udeležba prav povoljna. Zborovanje je sklical in mu predsedoval društveni podpredsednik nadučitelj g. Vanda iz Veržeja, ki nam je tudi razpravljao o „Paraleli med deško in dekliško vzgojo v naših šolah“. Povdarjal je v svojem govoru osobito sledeče: Vsa notranja uravnava sedanjih šol na deželi je taka, da se na spolne razlike ne more ne glede vzgoje in ne pouka dovolj ozir jemati, kar pa bi bilo želeli z ozirom na njih praktične življenske potrebe, namreč dekleta pripraviti za dom in gospodinjstvo, dečke pa za širje gospodarstvo, obrt, vojaštvo, dijaštvo, za politično življenje itd. Pokazal nam je po svojih mislih, kakova bi ta razlika morala biti po vseh predmetih ljudskošolskega pouka kakor kvantitativno tako tudi kvalitativno. Končno je omenil, da se preosnova naših šol v dogledno bližnjem času ne bo dala v tem zmislu lahko doseči, a da bo končno enkrat do tega priti moralo. — Razgovor o tej razpravi je bil zelo živahen. Udeležili so se ga gg. Schneider, Pušenjak, Cvahle in Tomažič in slišali smo v njem še marsikaj dobrih mislih, posebno to: nadaljevalni tečajji so prepotrebni, da se otroci iz šole stopivši za razne stanovske potrebe izurjajo; šola je narodna, a se premalo na narodnost in razvoj naroda ozira; od 12. leta starosti do tja, ko otrok šole pravzaprav v življenje vstopi, je grozna praznота in ta bi se morala izpolniti s poukom za praktično življenje, dandanes pa ravno v tej dobi mladina brez strahu in pouka skoraj celo zdivja; učitelj sam naj vse dela, a gospodaz doktorskimi diplomami v mestih in trgih, dasi se nazivlja narodno, vendar na narod gleda kakor iz devete dežele; naopak bi moralo biti, stopiti bi morala sama pogosto med narod in ga poučevati v vsem uka potrebnem, ne pa vse samo učitelstvu nalagati, na drugi strani ga pa prezirati. Gg. profesorji vseh strok, juristi itd., ki ste kmetskega roda, naše krvi, vsi v prostem času vun med vaše narodne in krvne bratrpine, društev je dovolj, da vam skličejo ljudstvo, poučujte jih! To bodo zasluge za narod, ker ni dovolj pomagati za vrh velikega narodnega voza držati in reči „jaz sem tudi zraven“, vleči pa morajo drugi in večinoma osamljeni morajo opesati. (Na lavorih, koje so drugi natrgali, je kaj lahko počivati!) Vprašalna knjižica je donesla vprašanje: „Kaj naj storimo napram obžalovanemu dejstvu, da se učitelstvu vse pridno in neumorno delovanje za narod sploh in posebno v društvih in raznih podjetjih plačuje le s preziranjem, dostikrat celo z zaničevanjem?“ — Res je! Vsi naši mogotci v krajnih in okrajnih šolskih svetih, v občinskib in okrajnih zastopih in raznih društvih nas izrabljajo za narodne (največkrat pa za sebične) namene skoraj do zadnje kapljice krvi, vedno in povsod nas vabijo in kličejo na sodelovanje, dostikrat pravzaprav vse zanje opravimo; kadar pa se oni spravljajo za mizo, pustijo nas za plotom. Kadar pridejo volitve, smo jim nebitveniki, takrat nas ne poznajo.

Samo že z ozirom na bližajoče se volitve v naš okrajni zastop dajemo našim narodnim voditeljem to našo ogorčenost v pomislek, ob daljnem preziranjju bodo sledile neizogibno naše konsekvence. — Ker pa je zgornje vprašanje ne samo za učitelstvo samo, ampak tudi za ves narodni in gospodarski razvoj našega okraja

eminentno važno, preložena je podrobna razprava in sklepanje o potrebnih ukrepih na prihodnje zborovanje, ki se boče vršilo dne 5. novembra t. l. v Ljutomeru. c—a.

Narodno-gospodarske novice.

Žveplanje sodov.

Žveplanje sodov je pač tudi nekaj važnega pri umnem kletarju. In na to je naša ljudstvo posebno težko navaditi. Sicer so se že poprijeli mnogi žveplanja sodov, a med temi so tudi taki, kateri delajo napačno. Mnogo se je že pisalo o tem, zato bodo moji stavki kratki.

Zakaj se žvepla? To vprašanje se sliši večkrat. Poučili smo se, kako so naši sodovi izpostavljeni vsem napakam, da se hitro pokvare, ako niso dobro shranjeni in če se ne pazi na nje. In, da se olajša shranjenje sodov, zato je žveplanje sodov. Žveplo je pri navadni toploti trdo, če pa se užge, gori z modrim plamenom. Pri tem se pa razvija plin, ki je brez barve in diši po žveplu. Temu so dali kemiki ime žveplena soksolina (SO_2). Ta plin si na zraku privzame malo po malo še kisika in tako nastane žveplena kiselina ali takozvano hodičevo olje. Pogledimo v sod! V njem se nahaja, seveda v praznem, tema in zrak. Vžgimo sedaj v tem za prtem prostoru žveplo. Znano je pa vsem, da žveplo, ko gori, se zveže s kisikom, ki je v zraku in brez katerega ne more nobena žival živeti, nobena rastlina rasti in tudi luč ne goreti. V sodu se torej zveže kisik z gorečim žveplom, ki gori tako dolgo, dokler je še kaj kisika v sodu. Ko je žveplo zgorelo, ni več v istem zraku, ki se nahaja v sodu, kisika, pač pa žveplena kiselina. In v tej kislini ne more nobena žival živeti in tudi luč ugasne. Lahko razumljivo je tedaj, da se v takem sodu ne more delati plesnjivec, istotako tudi ne bo vino v nevarnosti, da bo cikalo, ker tem glivam, ki povzročajo plesen, cikanje in druge bolezni vina, je potreben za rast in življenje kisik. Tega pa več v sodu ni.

Da pa ne bo bolela glava po vinu, ki je vltito v žveplani sod, se ne sme preveč žveplati. Za polovnjak se vzame približno 5 cm dolg kos. Ko smo sod zažveplali, ga trdno zabijemo in lahko po več mesecih leži ter bo vedno pripravljen za natakanje. Treba ga je le s čisto vodo splakniti. Večji sodi od polovnjakov se žveplajo potem vsakih 4—5 tednov, manjši pa 4—5 mesecev, to pa zato, ker sčasoma zunanji zrak v sode prodira.

Kdor bo svoje sode po pretakanju lepo umil, potem pa žveplal, ne bo nikoli imel v svoji kleti plesnivih ne kislih sodov ter ne bo imel nepotrebnega dela in skrbi.

Napaka pa, ki jo nekateri delajo, obstoji tudi v tem, da ne rabijo pravega žvepla, ampak rože. To pa baje zato, da bi po rožah, ki so nasute z žveplom na platno (klinčki, cimeti itd.) dobil sod in vino dišeč duh. To pa je napačno. Vino ima itak že svoj duh ali buket, ter se mu s tem dišečim rožnatim žveplom le škoduje. Pa tudi žveplo, ki je vltito na platno ni pripravno, ker pusti platno, ko zgori, zopern, žgoč duh, ki ni sadu ne vinu v korist. Rabimo torej v kletarstvu rumeno, brezarzenično žveplo, ki je vltito na papirnate trakove. To žveplo ni nič dražje, samo to je da se povsod ne dobiva. Zahtevati ga je treba in trgovci ga bodo že nabavili.

Če bomo delali tako, dobro in premisljeno, imeli bomo dobre sode, zdravo pijačo in kupec bo rad posegel za takim blagom. Glava pa tudi nas ne bo bolela in naš mošnjček se bo vedno bolj redil.

Druge slovenske novice.

(Ljubljanski župan in nemški častniki.) Poročali smo svoj čas, da so se ljubljanski častniki, ki so se udeležili štiridesetletnice ljubljanskih turnarjev, čutili žaljene radi besed župana Hribarja, da so pasivno sodelovali pri pogaženju črno-rumene zastave. Častniki so tožili in včeraj bi morala biti obravnava. Župana Hribarja je zastopal dr. Triller. Obravnava je bila preložena na nedoločen čas.

(Na ljubljanskem kolodvoru vladajo menda razmere, ki niso preveč — evropske! Vsaj v denje nekaterih uradnikov je nekako bolj po — turško. Dne 7. t. m. je bilo na tem kolodvoru mnogo rezervistov, ki so se vračali domov z vojaških vaj. Ker pa je bilo premalo voz, je velel službujoči uradnik (po nemško seveda): „Rezervistom vozove za — živino!“ Rezervisti so protestirali in so dokazali, da so plačali listke za III. razred. Zastonj! S pomočjo policije jih je uradnik naganjal v železniške — bleve! To je nečuvstvo. Ubogi ljudje se vračajo domov, ko so morali prestati hude fizične napore in trpeti veliko materialno škodo, da so s tem plačali najhuje vseh davkov. Potem pa jih še zasramujejo in jim ne dajejo niti tega, kar so morali plačati. Ali so se v naši državi res že vse razmere jele postavljati na glavo?

(Za vzprejem v I. letnik ženskega učilišča v Ljubljani) se je oglasilo 107 učenek. Ker se pa sprejme samo 40 učenek, se je moralo zavrniti skoraj dve tretjini prosilk.

(Ponarejeni cekini.) V vipavski dolini se nahaja v prometu veliko ponarejenih desetkronskih zlatov, ki so tako dobro ponarejeni, da jih je jako težko razpoznati od pravih. Spoznajo se samo, če se drgnejo ob sukno, ker potem izgube zlati blesk in postanejo blede. Odkod so prišli ti ponarejeni zlati v promet, še niso zasledili.

(Povodenj na Koroškem.) Grozne vesti prihajajo iz Koroškega o nesrečah, ki jih je povzročila povodenj te dni. Oblak se je utrgal in Drava in Zila ste tako narastli, da je bilo vse naenkrat pod vodo. Iz Beljaka nam poročajo, da je bilo mesto skoraj do župne cerkve v vodi. Po spodnjem mestu je segala voda do prvega nadstropja. Po ulicah so se vozili s čolni. Škoda je velika. Grozno je bilo videti, poročala naš dopisnik, ko je Drava nesla dva mrtva otroka. Odnesele je neke voz, konja in voznika. Videli so in slišali voznika na pomoč klicati, ali rešiti ga niso mogli. Sedaj voda že odteka. — Iz Ukve poročajo, da je v ponedeljek popoldne raztrgala voda tričetrt pokopališča in raznesla mrljice. 15 hiš je voda čisto uničila. Železnica je tako raztrgana, da so tam, kjer je poprej vlak vozil, po 20 m in še več globoke jame. Ako bi 1000 delavcev neprenehoma delalo, bo pretekel cel mesec, predno bo vlak zopet vozil proti Italiji. Po polju vse leži. Kar ni odneslo, je s peskom in blatom zasuto. V Neču je odneslo celo hišo s šestimi prebivalci. V sredo se je pripeljal iz Korneuburga en bataljon pionirjev v Ukve. Zila je za čela odtekala, ali pobrala je tri moste. V Trbižu se je dvakrat oblak utrgal, in je na nagloma voda 5 do 6 m narastla. — Južna železnica proti Inomostu je tudi veliko trpela. Promet bo tudi dalj časa ustavljen, da napravijo v Špitalu nov most. Koliko človeških žrtev je ta povodenj zahtevala, še ni znano, gotovo pa bo število utopljenec precej veliko.

(Zidanje „Narodnega doma“ v Trstu) hitro napreduje. Dospelo je že do tretjega nadstropja. K otvoritvi bodo gotovo prispeli zastopniki slovenskega in drugih slovanskih narodov od vseh strani kjer se čuje slovanska govorica.

(Umrl je) v Trstu predsednik lahonskega društva „Patria“, Jurij Benussi, mestni zastopnik, ki je stal pred kratkim pred tržaškim sodiščem radi volilnih sleparij. Tretji dan po nje govi smrti so v njegov spomin nabrali v Trstu 1235 K za „Lego nazionale“, irredentovski „šulferajn“. Pogreb Benussijev je bil v ponedeljek brez duhovnika. Govorniki so Benussija proslavljali kot velikega patrijota.

(Narodna slavnost v Dolini pri Trstu) je prošlo nedeljo v kljub slabemu vremenu še dosti dobro uspela, kajti bilo je nad 2000 udeležencev. Nastopilo je več govornikov, ki so ostro kritikovali krivično postopanje vlade nasproti istrskim Slovanom.

(Italijanski veleizdajalci.) Ko se je mudil italijanski kralj v Vidmu, se je mudilo tamkaj tudi mnogo avstrijskih dijakov iz Trsta in Gorice, ki so se po odhodu kralja udeležili tamšnjega dijaškega shoda. Poslali so rimskemu županu brzojavko, v kateri izražajo željo, da bi se južna Tirolska, Primorska in Dalmacija združila z Italijo. Pri slavnostni predstavi v gledališču je kar deževalo razglednic z Oberdankovo podobo, ki

je svoj čas vrgel bombo na našega cesarja. Vse vprek se je kričalo „doli z Avstrijo“. Ko je vladni komisar hotel predstavo ustaviti, so začeli vpiti „evviva“ našemu cesarju, seveda v zasmeh. V Čedadu ob avstrijski meji so kupili osla in mu prilepili veleizdajski napis in osla toliko časa pretepali, da je skoro poginil. Kaj je bilo napisano, si je lahko misliti. Policija se je smejala groznemu prizoru. Dolžnost naše vlade je, da stvar preišče in laškim neodrešencem izbije njihove mušice iz glave.

Politični pregled.

(Državni zbor) je sklican. Iz Lvova, kjer je bil cesar sedaj radi velikih vojaških vaj, je dospel na Dunaj cesarski patent, s katerim se sklicuje državni zbor na 23. septembra h kratkemu za sedanju. Zborovanje ne bo dolgo, samo štiri dni, ker se 29. t. m. že snideta češki in tirolski deželni zbor. Vlada je končno le izprevidela, da ji ni mogoče vladati proti ljudski volji. Od vseh strani so prihajali vladi odločni protesti proti podaljšanju vojaške službe letošnjim tretjeletnikom in končno si Körber ni mogel drugače pomagati, državni zbor se je moral sklicati, dasiravno je gotova stvar, da bo morala vlada marsikatero bridko resnico slišati in marsikako grenko požreti. Državni zbor bo imel nalogo, da razveljavi dodatek k brambenemu zakonu, ki ga je predlagal poslanec Chiari, da se namreč nova brambena predloga ne sme uveljaviti, ako ogrski državni zbor ne dovoli enakega zakona. Avstrijska državna polovica je bila tako popolnoma vezana na ogrsko. Ako državni zbor razveljavi Chiarijev dodatek, bo pri nas zopet vse v redu, ne da bi se morali ozirati na burke v ogrski državni polovici. Novinci se bodo sklicali pod orožje in tretjeletniki bodo šli na dopust. Ker je za ta slučaj že vse pripravljeno, je tekom enega meseca že vse lahko v redu.

(Koroški deželni zbor) je sklenil zvišati deželni prispevek k železnici skozi Karavanke na 280.000 K in za železnico Sretnaves — Zgornje Borovlje na 200.000 K pod pogojem, da se ta zadnja železnica otvori isti čas s tržaško progo. Za regulacijo hudournikov se je določilo 720.000 K pod pogojem, da da država 50%, 10% dežela, 40% pa železniško ministrstvo.

(Hrvatje in poveljni jezik.) Odkar se je začel na Ogrskem boj za madžarski poveljni jezik, se je tudi na Hrvatskem utrdilo prepričanje, da je po zakonih, ki vežejo Hrvatsko z Ogrsko potemtakem edino zakonito, da se uvede pri hrvatskih polkih hrvatski poveljni jezik. Madžari so seveda mnenja, da bi se moral tudi v hrvatske polke uvesti madžarski poveljni jezik, a tu so se zmotili, kajti celo madžaroni so mnenja, da se v slučaju, da se Madžarom dovoli madžarsčina kot poveljni jezik, mora Hrvatoma dovoliti hrvaščina.

(Ogrska kriza). Stvar je ostala takšna, kakor je bila, namreč na Ogrskem. Vse drugače pa misli o tej zadevi naš cesar, ki je jasno povedal svoje mnenje v povelju, ki ga je izdal v Lvovu na armado. Iz tega povelja povzemamo sledeče: „Čimbolj sem prepričan o potrebi, važnosti in udanosti vse svoje armade, tembolj moram in hočem vzdrževati obstoječe in dobre naprave. Tisti, ki hočejo z enostranskimi zahtevami, nepoznač veliki nalog skupne armade za obe državni polovici, zrahljati močno njeno sestavo, naj vedo, da se nikdar ne odpovem pravicam, ki jih imam kot najvišji poveljnik. Krepka in enotna, kakor je, mora ostati moja armada, močna obramba avstro-ogrške države proti vsakemu sovražniku. Zvesta svoji prisegi bo moja armada izvrševala svojo resno dolžnost v duhu edinosti in skupnosti, ki spoštuje vsako narodno posebnost in rešuje nasprotja, ker uporablja posebne prednosti vsakega naroda v blagor velike celote“. Kakor je razvidno, ne bo cesar nikakor dopustil, da se armada razkroji. To armadno povelje bo imelo gotovo svoje posledice pri reševanju ogrske krize.

(V Srbiji) prav nevarno vre med častniki, toda iz uradnih virov se vse vesti o tej zadevi preklicujejo. Odkar so v Nišu aretirali 25 častnikov, je baje vse v redu. Uradni list prinaša

kraljev ukaz, po katerem traja služba kraljevega pobočnika samo tri leta, ostalih pobočnikov in ordonančnih častnikov pa po eno leto.

(Vstaja na Balkanu.) Bolgarska je poslala velelastim noto, v kateri pravi, da bo vsled oboroževanja Turčije in zbiranja turških vojaških čet ob bolgarski meji prišlo najbrž do zapletka, ki se ne bo dal drugače rešiti kakor z oboroženo silo. Vsak dan je pričakovati, da turške čete prekoračijo bolgarsko mejo. Bolgarska je mobilizovala tri divizije, proti čemur je turški komisar protestiral ne glede na to, da ima Turčija že čez 200000 mož zbranih v Macedoniji. Turška grozodejstva se množe. Neki angleški častnik je jahal po ohridskem okraju, ki je bil prej zelo živahen, sedaj pa je popolnoma izmrli. Videl je cele množine odsekanih glav. Konzuli se upajo le z močno vojaško stražo iz stanovanj. V Kirilise se je dogodilo grozovito klanje kristjanov. Velelasti pa baje nameravajo zapostaviti še za celih 10 let balkansko vprašanje in samo naročiti Turčiji, da izvede reforme. V 10 letih potem takem v Macedoniji ne bo treba nikakih reform, kajti ako se bo tako reformiralo, kakor dosedaj, ne bo do takrat nobenega Slovana več v Macedoniji. Živela evropska pravičnost!

Književnost in umetnost.

(Zapiski mladega potnika.) Spisal Bogumil Vošnjak. Tiskala „Goriška tiskarna“ A. Gabršček. „Potopisov pisati v dobi železnic in parobrodov je skoraj odveč“, tako piše pisatelj sam v „pogovoru“. Res je to. Dandanes potuje človek lahko z majhnimi žrtvami in si ogleda z lastnimi očmi, kar stoji popisano v knjigah; zato tudi dandanes potopis ne sme skoro biti — potopis, čim manj je, tem boljše je. Ne kar vidijo vsi ljudje, kar je videl samo on in kar je občutil samo on, to nam mora pokazati pisatelj; ne sme biti fotograf, on mora biti impresionist, ki slika predmet, ki ga je sicer slikalo že sto in sto drugih, a nam vendar poda le novo sliko. Pisatelju te knjige moramo priznati, da se je na splošno držal tega pravila, dasiravno ne vedno, zato so tudi ona mesta v knjigi najlepša, kjer je, izbravši si le eden moment, eno značilno potezo pustil ostalo pokrajino ali ostali dogodek popolnoma izpred oči in dopolnil potem sliko s predstavami in občutki svoje lastne duše. Knjiga sestoji iz dveh delov. Središče prvega dela je Rim, drugega dela Jeruzalem. Razun popisa rimskega mesta nam podaja pisatelj v prvem delu natančen in vester popis raznih umetniških zbirk in galerij, predstavlja nam skulpture antičnega sveta, umotvore Rafaela in Michelangela in nas pelje potem iz tega mrtvega sveta v pestrobujno življenje modernega Rima; v parlament, med dijaštvo, po vatikanskih sobanah in papeških vrtih. Najbolj zanimiva so ona mesta, kjer govori o modernem Rimu in o moderni Italiji. Ni mu bilo mogoče izogniti se temu vprašanju; ko je pogledal Vatikan in videl Kvirinal, je pač moral govoriti. A v zaslugo mu je, da je to storil s finim taktom in na jako obziren način. V drugem delu nam popisuje pisatelj potovanje po sveti deželi. V tem delu preveč potopisa. Zanimiva so tembolj ona poglavja, kjer nam govori o Židih in Rusih v Palestini. Glede slednjih nam nemški potopisi gotovo ne bodo pisali resnice; tembolj hvalevredno je, da je pisatelj temu vprašanju posvetil več pozornosti. Vsakega Slovana bo pač veselilo, ko bo čital, da je občevalni jezik v Palestini — ruski jezik. — „Zapiski mladega potnika“ je naslov knjige. To zveni nekako paradoksan. Mlad potnik — in tolika resnoba, toliko znanja! Ako pa nam je že v tem prvem svojem delu, podal mladi pisatelj toliko, upamo, da nas v prihodnje še bolj razveseli.

Dobro izurjena prodajalka

se sprejme pod ugodnimi pogoji za manufakturno trgovino v Kranju. — Naslov pove upravništvo „Domovine“. (390) 2-2

Literarna novost!

(392) 1-2

Izšla je knjiga:

Prodaja knjigarna

L. Schwentner

v Ljubljani

in tiskarna

A. Gabršček

v Gorici.

Str. 402.

Cena broš. K 2 50,

po pošti K 2 70.

Zapiski mladega potnika.

Otisi in beleške s pota.

Spisal

Bogumil Vošnjak.

Prostovoljna razprodaja.

Posestvo g. Andreja Mauer iz Zagorja ob Savi, na Blanci pri Sevnici se bode v ponedeljek po Roženkranski nedelji, dne 4. oktobra 1903 ob 9. uri dopoldne na licu mesta prostovoljno po kosih razprodajalo.

To posestvo leži ob deželni cesti iz Zidanega mosta proti Zagrebu.

K temu posestvu spadajo tri hiše, kovačija, razna gospodarska poslopja, lepi sadni vrti, njive, travniki, vinogradi, gozdi in brod za prevažanje čez Savo.

Vsled ugodne lege so hiše pripravne za vsako obrt. V eni hiši se zdaj nahajata gostilna in prodajalna specerijskega blaga; v drugi je pa pošta.

Plačilni roki so jako ugodni, kateri se pa po dogovoru lahko podaljšajo. (395) 1

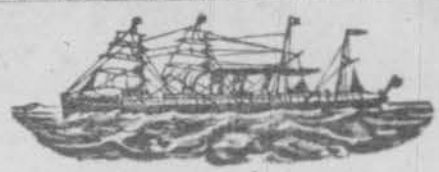
Izučena prodajalka

z dobrim spričevalom, išče službe v trgovini mešanega blaga; več pove upravništvo „Domovine“. (391) 1

3-2

Vožnje karte in tovarni listi v
AMERIKO
Kralj belgijski poštni parnik.

Red Star Linie iz Antverpna naravnost v
Novi Jork in Filadelfijo.
Koncesijovana od vis. c. kr. avstrijske vlade.
Pojasnila daje Red Star Linie, Današ IV.
Wienergürtel 20 ali pa
Julij Popper, Südbahnstr. Nr. 2, Innsbruck.

„Svoji k svojim!“

= Delavnica za vsa cerkvena dela =

* KONRAD SKAZA *

St. Ulrich, Gröden, Tirol.

se priporoča za izdelovanje

svetnikov, altarjev in vseh v to stroko spadajočih del. (35) 12-10

Za vsa naročila originalne fotografije mojih del. Spričevala na zahtevanje.

Za vsako slovensko naročilo od 100 K umetno rezljano razpelo zastoj. (35) 12-10

Izplačujoče se postransko opravilo

brez posebnega truda in izgube časa najdejo spoštovane osebe vsakega stanu in povsod s prevzetjem zastopa avstrijske družbe prve vrste, ki sprejema „zavarovanja proti požaru, steklu, proti škodi pri prevažanju, proti tatvini po vplomu in življenja“. — Ponudbe pod „1798“, Gradec, poste restante.

K sezoni!

Trgovina z železnino „MERKUR“ Peter Majdič
Celje, Štajarsko *** Podružnica v Kranju, Gorenjsko

priporoča
svojo veliko zalogo različnih
poljedelskih strojev, kakor:
gepeljne, mlatilnice, čistilnice,
slamorenice, mline in stiskalnice za grozdje in sadje, vetrnice, brane za njive in senožeti, pluge itd.

po najnižjih cenah. (398) -15

(269) Cena vžigalic: 13-7

1. orig. zaboj s 500 zavitki (normal) K 48 — franko Ljubljana, 2% popusta.

Iv. Perdan, Ljubljana.

Iv. Perdan, Ljubljana.

1. orig. zaboj s 500 zavitki (Flaming) K 52 — franko Ljubljana, 2% popusta.

Šolske zvezke

za ljudske šole ima v lastni zalogi trgovina
Dragotin Hribar-ja
Celje
Rotovška ulica šte. 2.

Dragotin Hribar

trgovina knjig, papirja, pisalnega in risalnega
orodja; tiskarna in knjigoveznica

priporoča gosp. trgovcem in slavnemu občinstvu svojo veliko zalogo vsakovrstnega papirja za pisarne, pisma, risanje in zavijanje, raznovrstno barvanega svilnatega (za cvetlice), za vezanje knjig itd., zalogo raznih risank in pisank, in posebno še lastno zalogo najboljših zvezkov pod imenom: »Spodnještajerska zaloga risank in pisank«; Hardtmuthovih in drugih svinčnikov in angleških peres po originalnih tovarniških cenah.

Dalje priporoča zavitke za pisma raznih velikosti in barv, peresnike, črnilo, tablice, črtalnike, brisalke, krede, gobice, pušice in škatle za peresnike, torbice, knjižice za beležke, trgovske knjige, pečatni vosek itd. po najnižjih cenah.

Posebno lep izbor papirja in zavitev v mapah in elegantnih škatlah. — Najbolje strune za citre, gosli in kitare.

Velik izbor albumov za fotografije in spomence, map za pisma in papirje, tintnikov, okvirje za fotografije, listnic itd.

Šolske in molitvene knjige; prekupecem še poseben popust. Sv. podobice v vseh velikostih po najnižjih cenah. Preskrbi se tudi vsakovrstni tisk na podobice.

v Celji

priporoča se p. n. gg. duhovnikom, pisateljem, založnikom in slav. občinstvu za vsakovrstno izvrševanje tiska po najnovejšem okusu in najelegantnejši obliki v raznovrstnih barvah.

Izdeluje knjige, brošure, časopise, letna poročila, prospekte, vstopnice, dekrete, plakate, vabila, vožne liste, mrtvaške liste, vizitnice, naslovnice, cenike, imenike, kuverte s firmo, pobotnice, pravila, tabele za urade itd. — Vedno v zalogi so obrazci za posojilnice, sodnije, občine, šole itd.; kakor tudi v več krasnih barvah tiskane diplome za častne občane in častne člane.

V moji knjigoveznici se izvršujejo vsa knjigoveška in galanterijska dela, bodisi priprosta kakor tudi najfinejša priznana trdno in ukusno. Ker je moja knjigoveznica preskrbljena z vsemi potrebnimi stroji najnovejše sestave, vsprejema ter cenó in kar najhitreje izvršuje tudi največja naročila.

Sadno drevje

Jablane: zim. parmena, oberdikova raj., renski bobovec, kaslerska raj., štajar. mašanca, ananas raj., pol. kalvil, par. rambur. Zelo močne hrške: vajlerjeva mošt., normenka mošt., sršenovka. Pritlikovci: veliko vrst hršek in jablan.

Na razpolago mu je mnogo pohval in priznanj.

prodaja po primeroma

nizki ceni

Tom. Grah

Ponikva

ob južni železnici.

(384) 4-2

Trgovina z železnino „MERKUR“

PETER MAJDIČ

v Celju, Graška cesta števil. 12

priporoča svojo veliko zalogo

najboljšega železa in jekla, pločevine, žice, kakor žico za ograje, lite železnine, vsakovrstnega orodja za rokodelce, različnih žag, poljedelškega orodja in sicer orala, brane, motike, kose, srpe, grablje in strojev; vsakovrstnih ponev, ključalničarskih izdelkov ter okov za okna, vrata in pohištvo, žrebljev, vijakov in zakov, hišne in kuhinjske posode tehtnic, sesalke, meril in uteži, raznovrstnih stavbinskih potrebščin ter vsega drugega blaga za stavbe, hiše, vrte itd.

Traverze, cement, strešna lepenka, trsje za obijanje stropov (štorje), lončene cevi, samokolnice, oprav za strelovode, ter vse v stroko železne trgovine spadajoče predmete.

Tomaževa žlindra, najboljše umetno gnojilo.

* Bogata izber vsakovrstnih nagrobnih križev. *

Postrežba točna

Cene nizke.

Učenec

z dobrim šolskim spričevalom, 14 let star, slovenskega in nemškega jezika zmožen, se takoj sprejme v trgovini z mešanim blagom

pri **Ivan Meke-tu**
v Hrastniku. (387) 5-2

Vizitnice priporoča tiskarna D. Hribarja v Celju.

Zacherlin

pomaga izbornu kot nedosežen uničevalec mrčesa.
Kupi samo v steklenicah.

Celje: Traun in Stiger, Viktor Wegg, Alojzij Walland, Milan Hočevar, Josip Matič, Anton Ferjan, Fran Zanger, Ferd. Jakowitsch, Anton Kolenc, Franc Pečnik, Oto Schwarzler lekarna	Celje: Ivan Ravnikar, M. Rauscher lekarna, Josip Srimz, Anton Topetak, W. Wenzelchko, Dobrna: Jos. Sikose, Braslovce: Ant. Plaskan, Josip Pauer, Gomilsko: Fran Cukala	Hrastnik: Alojzija Bauerheim, Konsumno društvo, Josip Wouk, Ljubno: Fr. X. Petek, Janez Filipič, Anton Verbič, S. F. Schalk, Ludovik Smole, Trz. Lemberg: Franc Zupančič, Končice: Fr. Kupnik	Laško: Andrej Elsbacher, Karl Hermann, Planina: Lad. Scherker, F. Wamb rechtsammer, Gornji grad: Jakob Božič, Franc Scharb, Poljane: Ferd. Ivanus, A. P. Krautadorfer, Anton Schweiß, Karol Sima, Mozirje: Leopold Vukič	Pristava: Marija Suppanz, And. Suppanz, Brežice: Fran Matheis, Franc Varlec, Janez Pinterič, Uršič & Lipej, Zalec: Albert Geiss, Jakob & Marija Janič, St. Jurij: Fran Martin, Velenje: Karl Tischler, Josef Wutti	Trbovlje: Konsumno društvo, Anton Krammer, Jos. Mahkovec, Janez Müller sen., Jos. Sporn, Franc Dežman, Ivan Novak, Anton Jaklin, Velenje: Ulrich Lager, Vojnik: Fr. Zotti
--	---	--	---	---	--

